

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 9/06-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť RSDr. M. K., bytom P.; J. M., bytom P.; F. H., bytom P.; J. S., bytom P.; M. M., bytom P.; JUDr. M. U., bytom P.; H. B., bytom P.; M. B., bytom P.; M. K., bytom P., a Ing. Š. B., bytom P., zastúpených advokátom JUDr. M. U., P., vo veci opakovaného namietania porušovania základných práv a slobôd podľa čl. 26 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RSDr. M. K., J. M., F. H., J. S., M. M., JUDr. M. U., H. B., M. B., M. K. a Ing. Š. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2005 doručená sťažnosť RSDr. M. K., bytom P.; J. M., bytom P.; F. H., bytom P.; J. S.,

bytom P.; M. M., bytom P.; JUDr. M. U., bytom P.; H. B., bytom P.; M. B., bytom P.; M. K., bytom P., a Ing. Š. B., bytom P. (ďalej aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. M. U., P., ktorou opakovane namietali porušenie čl. 26 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) nesprávnym úradným postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“), Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo hospodárstva“), Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“).

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli:

«Sťažnosť skupiny občanov, v zastúpení JUDr. M. U., na porušenie ústavných práv zo dňa 25. 3. 2003 bola Ústavným súdom Slovenskej republiky uznesením sp. zn. II. ÚS 86/03-7 zo dňa 7. 5. 2003 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Na základe uvedenia nových dôležitých skutočností neznámych Ústavnému súdu Slovenskej republiky v čase podania sťažnosti predkladáme opakovanú sťažnosť v tej istej veci proti Slovenskej republike, a jej kompetentným inštitúciám: za spôsobenie škody postupom uvedených štátnych inštitúcií, ich nečinnosťou, spoluzodpovednosťou na nezákonnom pôsobení nebankových finančných subjektov a následnej škode spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle § 18 a nasl. z. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, uvedeným občanom ako aj protiústavným postupom poškodzujúcim práva občanov na spravodlivé súdne konanie, práva na pravdivé informácie a ochrany majetku (...)

Keďže účelom trestného zákona je chrániť práva a oprávnené záujmy fyzických osôb a právnických osôb, záujmy spoločnosti a ústavné zákony SR, štát sa dopustil nesprávneho úradného postupu najmä tým, že nezabránil protizákonnému podnikaniu nebankových subjektov a neurobil dostatočné opatrenie, ktoré mu umožňujú platné právne normy. (...)

Sme presvedčení, že práve toto nekonanie a zanedbanie povinnosti zo strany štátu v zastúpení Ministerstvom vnútra SR a Generálnou prokuratúrou SR malo za následok, že nelegálna činnosť nebankových subjektov nadobudla nebývalé rozmery, pričom bola

realizovaná bez akéhokoľvek relevantného zásahu zo strany Slovenskej republiky. Slovenská republika prostredníctvom svojich orgánov nepodnikala činnosť smerujúcu k odvráteniu protiprávneho stavu hoci na to mala možnosti. (...)

Ako nové závažné okolnosti uvádzame:

1. Podozrenie zo spoluúčasti štátu na organizovanom podvode

Potvrďuje sa, že štátom povolená a legalizovaná nezákonná činnosť nebankových subjektov, z ktorých Horizont mal dokonca licenciu na obchodovanie s cennými papiermi, bola od samého začiatku finančným podvodom veľkého rozsahu, ktorý by nemohol existovať bez spoluúčasti štátnych inštitúcií. (...) Riadne sa nekonalo vo veci viacerých podnetov o podozrení z trestnej činnosti a nezákonnosti týchto subjektov. (...) Najmä v dôsledku štátom nekontrolovanej masívnej mediálnej reklamnej kampane aj vo verejnoprávnych médiách došlo k najväčším vkladom občanov do týchto subjektov. Štát sa týmto podieľal na organizovaní rozsiahlej trestnej činnosti, ktorú sám legalizoval a zdaňoval 25 % daňami, čím sa de facto dopúšťal trestného činu bezdôvodného obohacovania. (...)

2. Porušenie práva na ochranu záujmov fyzických osôb podľa čl. 149 Ústavy SR a práva na spravodlivé konanie čl. 46 Ústavy SR.

a) porušenie práva poškodeného na náhradu v trestnom konaní (Podozrenie z napomáhania zločineckej skupine Generálnym prokurátorom SR)

Podľa čl. 149 Ústavy SR cit. „prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb“.

(...) Generálny prokurátor SR namiesto hájenia práv obetí zločinov a okradnutých občanov, ktorých práva by mal v prvom rade presadzovať z titulu svojej funkcie, sa osobne zasadil o prepustenie kontroverzného ponovembrového multimilionára J. M. obvineného z trestnej činnosti v súvislosti s krachom jedného z najväčších nebankových subjektov a zadržaného pri pokuse o útek do zahraničia. (...)

Tvrdíme, že Návrh Generálneho prokurátora Slovenskej republiky na znemožnenie práva poškodených uplatniť si škodu v trestnom konaní ale len v občianskoprávnom konaní je protiústavný, v rozpore s čl. 149 Ústavy SR a v spravodlivej súdnej praxi nehumánný a nespravodlivý. Dodávame, že tento postup je v rozpore s ust. § 43 ods. 1, 2 Tr. por., podľa ktorého poškodený má právo uplatniť si nárok na náhradu škody a na to aby súd rozsudkom uložil obžalovanému nahradiť škodu.

Dňa 20. 12. 2004 Najvyšší súd Slovenskej republiky (...) rozhodol o nepripustení účasti poškodených v trestnom konaní proti V. F. v kauze B. (...)

b) porušenie práva na náhradu škody v konkurznom konaní.

Za porušovanie ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie pred nezávislým a nestranným súdom bez zbytočných prieťahov možno nesporne označiť aj súčasný postup vlády SR, ktorá sa chce zbaviť zodpovednosti vyhlásením tzv. konkurzov krajskými súdmi. (...)

Poškodení vlastníci bezcenné neobchodovateľné tzv. „akcie“ nebankovej spoločnosti AGW boli vyňatí z konkurzu. Ich pohľadávky Krajský súd v Košiciach (...) poprel z dôvodu „akcionár“ a následne boli odkázaní na podanie určovacej žaloby o náhradu v občianskoprávnom konaní v lehote do 31 dní po zaplatení súdneho poplatku, čím im bola spôsobená zo strany štátu ďalšia majetková ujma. Krajský súd pritom ignoroval skutočnosť, že poškodeným boli tieto tzv. akcie vnútené proti ich vôli záľudným spôsobom ako súčasť zmluvy o pôžičke ako podvodný spôsob ručenia za pôžičky. (...)

3. Porušenie práva na pravdivé informácie Článok 26 ods. 1 a 4 Ústavy SR

Je nesporné, že bolo porušené právo na informácie. Občan má právo na pravdivé informácie. Majetkové škody vznikli až v dôsledku týchto NEPRAVDIVÝCH INFORMÁCIÍ, ktoré boli rozširované za vedomia štátu (ktorý nič neurobil na ochranu občanov) v hromadných oznamovacích prostriedkoch, ktoré sa týmto bezdôvodne obohatili o desiatky miliónov korún. (...)

Sme rovnako presvedčení, že tiež nekonaním a zanedbaním povinnosti zo strany štátu zastúpeného Ministerstvom hospodárstva SR, ako orgánu nadriadenému Slovenskej obchodnej inšpekcii, ktorá ako dozorný orgán mohla včas zakázať šírenie takejto reklamy alebo jej časti, resp. rozhodnúť o povinnosti zverejniť rozhodnutie, že reklama je v rozpore so zákonom v masmédiách, malo za následok, že na základe takejto klamlivej reklamy, ktorá zneužívala dôveru spotrebiteľa, nedostatok jeho skúseností a vedomostí, navrhovatelia vložili svoje finančné prostriedky do nebankových subjektov, keď už minimálne v období rokov 1997 – 2002 viaceré renomované inštitúcie upozorňovali na nereálnosť sľubovaných výnosov.

Štát zorganizoval v roku 2000 špeciálnu informačnú kampaň v ktorej vo všeobecnosti upozorňovala občanov, aby nehazardovali so svojimi úsporami, avšak táto kampaň bola

svojím rozsahom oproti klamlivej reklame nebankových subjektov minimálna a oproti iným prostriedkom, ktoré mali sťažovatelia využiť, neefektívna. (...)

Predmetom sťažnosti je zlyhanie kontrolných mechanizmov Slovenskej republiky v zabezpečení práva občanov na účinnú ochranu svojho majetku a práva na spravodlivé konanie. Napriek tragickým historickým skúsenostiam so zlyhaním činnosti štátu v tejto oblasti, Slovenská republika oficiálnym povolením činnosti nebankových subjektov nesie svoj podiel zodpovednosti.(...)»

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„Nesprávnym úradným postupom štátu, ktorý nezastavil včas činnosť tzv. nebankových subjektov na území Slovenskej republiky, bola spôsobená škoda predkladateľom sťažnosti: Dr. M. K., J. M., F. H., J. S., M. M., JUDr. M. U., H. B., M. B., M. K. a Ing. Š. B., ktorí vložili svoje úspory do týchto subjektov na základe klamlivej reklamy šírenej prostredníctvom médií.

Kompetentné orgány Slovenskej republiky, Ministerstvo financií, Ministerstvo hospodárstva, Ministerstvo spravodlivosti, Ministerstvo vnútra a Prokuratúra, napriek dostatočne preukázaným zisteniam o nezákonnosti pôsobenia nebankových subjektov včas nekonali hoci konať podľa zákona mali, čím spôsobili škodu uvedeným občanom.

Pri vyšetrowaní trestnej činnosti nebankových subjektov postupom Generálneho Prokurátora SR a následne rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Ndt 6/2004 zo dňa 20. 12. 2004, ktorý na základe tohto návrhu nepripustil účasť poškodených v trestnom konaní a nariadil oznámenie začiatku plynutia premlčacej lehoty ohľadom nárokov poškodených na náhradu škody v občianskom konaní bolo porušené právo menovaných na súdnu a právnu ochranu tým, že im bolo uprené právo uplatniť si náhradu škody v trestnom konaní.

Postupom vlády SR, ktorá odmietla čiastočné odškodnenie poškodených občanov prijatím zákona, ale presunula náhradu spôsobenej škody výlučne len na konkurzné konania, ktorých trvanie je odhadované na niekoľko rokov, bolo porušené právo menovaných na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, bez prieťahov v reálnom čase. Preukázateľným

odpredajom za podhodnotené ceny dochádza k prehlbovaniu stavu právnej neistoty bez možnosti vysporiadania pohľadávok poškodených v primeranom čase.

Šírením klamlivej reklamy v rozpore so zákonom v hromadných oznamovacích prostriedkoch bolo porušené právo menovaných na pravdivé informácie podľa článku 26 ods. 1 a 4 Ústavy SR.

Ústavný súd Slovenskej republiky z dôvodu porušenia základných práv a tým spôsobenej ujmy v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva predkladateľom sťažnosti finančné zadosťučinenie vo výške 330 000,- Sk pre Dr. M. K., 26 000,- Sk pre J. M., 50 000,- Sk pre F. H., 40 000,- Sk pre J. S., 28 000,- Sk pre M. M., 480 000,- Sk pre JUDr. M. U., 50 000,- Sk pre H. B., 300 000,- Sk pre M. B., 400 000,- Sk pre M. K., 100 000,- Sk pre Ing. Š. B. a náhradu trov právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľov je tvrdenie o porušení základných práv a slobôd podľa čl. 26 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky tým, že tieto nezabránili nezákonnej činnosti nebankových subjektov B., s. r. o., K.; H., a. s., K.; A., s. r. o., K., a B. družstva B. B. (ďalej aj „nebankové subjekty“), a tým uvedené orgány štátu nesprávnym úradným postupom spôsobili sťažovateľom škodu. Sťažovatelia namietajú porušenie tohto základného práva aj tým, že im bolo upreté právo uplatniť si nárok na náhradu škody v trestnom konaní vo veci trestného stíhania zodpovedných zástupcov nebankových subjektov B., s. r. o., K., a H., a. s., K., a to postupom generálnej prokuratúry a následne rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 20. decembra 2004 sp. zn. 6 Ndt 6/2004, ktorým nepripustil účasť poškodených v trestnom konaní.

1. Zo skutočností publikovaných vo verejnoprávnych a súkromných médiách, ako aj z rozhodnutí, oznámení a iných úkonov orgánov štátu doručovaných oprávneným, príp. dotknutým fyzickým a právnickým osobám – klientom uvádzaných spoločností je všeobecne známe, že ku „krachu“ nebankových subjektov a k oboznámeniu verejnosti o nekalej činnosti zodpovedných zástupcov týchto spoločností došlo v priebehu roka 2002. Rovnako k vyhláseniu konkurzných konaní proti sťažovateľmi uvádzaným nebankovým subjektom došlo, ako je zrejmé z výpisov z obchodného registra, v priebehu roka 2002. Ak teda sťažovatelia sú presvedčení o tom, že k porušeniu ich základných práv a slobôd (podľa

čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 26 ods. 1 a 4 ústavy) došlo nesprávnym postupom znamenajúcim iný zásah, t. j. nesplnením si svojich zákonom uložených povinností zo strany príslušných orgánov štátu, mali, resp. mohli mať vedomosť o tomto porušení iným zásahom už od uvedeného obdobia, teda od roku 2002, najneskôr v priebehu roka 2003.

Na podporu tvrdenia, že sťažovatelia skutočne o prípadnom zásahu do ich základných práv a slobôd vedeli už v roku 2003, svedčí aj to, že 26. marca 2003 podali ústavnému súdu sťažnosť, v ktorej namietali porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy práve nesprávnym postupom štátnych orgánov v súvislosti s činnosťou nebankových subjektov. Táto sťažnosť bola uznesením ústavného súdu zo 7. mája 2003 sp. zn. II. ÚS 86/03 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

2. Pokiaľ sťažovatelia napádajú porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy tým, že im bolo znemožnené právo na uplatnenie nároku na náhradu škody v trestnom konaní, ústavný súd konštatuje, že z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesenie najvyššieho súdu pod sp. zn. 6 Ndt 6/2004 bolo vyhlásené 20. decembra 2004 a týmto dňom sa stalo právoplatným aj vykonateľným [§ 140 ods. 1 písm. a) v tom čase účinného Trestného poriadku]. Toto rozhodnutie bolo verejnosti oznámené zverejnením 7. a 8. apríla 2005 prostredníctvom agentúry S., denníkov S., P., N., H., V., rozhlasových staníc S. a N. a televíznej stanice S. Od tohto momentu sťažovatelia mali možnosť dozvedieť sa o prípadnom porušení ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy zo strany štátnych orgánov, tak ako to vo svojej sťažnosti prezentujú.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej

lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Sťažnosť sťažovateľov bola ústavnému súdu doručená 3. novembra 2005, z obsahu sťažnosti však vyplýva, že sťažovatelia sa o prípadných zásahoch do nimi označených základných práv a slobôd dozvedeli skôr ako dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Z uvedeného vyplýva, že od doby, keď sa sťažovatelia dozvedeli o namietanom porušení ich základných práv a slobôd, do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu, t. j. 3. novembra 2005, už dávno uplynula lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku toho rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2006